

nincs fénye, hogy minket az örökkévalóságról felvilágosítson. Idői gondolatainkban, érzelmeinkben és törekvéseinkben mindig az örökkévaló működik közre, nekünk pedig sohasem sikerül az örökkévaló dolgokat idői fogalmainkhoz és mértékeinkhez alkalmazni és azoknak alárendelni. Ezért az ember soha sincs egészen Isten nélkül, jóllehet Isten nagyon gyakran van az ember nélkül. Pál egy másik helyen azt mondja „e halandó test halhatatlanságot ölt magára“, de azt is mondja „hogyan test és vér nem örökölheti Isten országát“; ez pedig két különböző dolog.

Látjátok, az örökkévalóság ügyét éppen az Isten ígéje, az evangelium hordozza, ezért mondja Jézus Krisztusról: „az *idők teljességében* elküldötte Isten az ő fiát“ és ezt is úgy kell értenünk, hogy az idő azzal telt be és azzal telik be, hogy Isten elküldi az ő fiát. Isten nem akar többé az ember nélkül lenni. Isten azt akarja, hogy minden emberen segítsen. Mint a hegyi patak zivatar után üres medrébe, úgy rohan az örökkévalóság az idő felé. Mint a hadvezér az ellenséges országba, úgy tör be az Isten országa. „Azért jöttem, hogy a világra tüzet bocsássak; és mit akarok, ha az immár meggerjedett!“ Szenteltessék meg a *Te* neved — az időben, melyben még nem szenteltetett meg; jöjjön el a *Te* országod — az időbe, ahová még nem jött el; legyen meg a *Te* akaratod az időben, melyben még nem lett meg; ebben a szóban: *Te, Te, Te*, szemben mind azzal, ami még nem a Tied, él az Isten ígéje, az evangelium, Jézus Krisztus. Valóban itt van Jézus Krisztus. *Ezek* Isten érdekei, melyeket komolyan vesz, s melyekre minket emlékeztet; és az a mi üdvösségünk, megváltásunk, Isten szeretetének célja velünk, hogy mi *akarjunk* Krisztus által Isten érdekeire gondolni. Mert ő rajtunk másképpen nem segít, csak ha mi is segítünk neki. Ez az Isten célja, ez a viharos üzenet, hogy *mi* is ebben a beteljesedésben részt vegyünk; hogy ez a felfedezés *nálunk* is megtörténjék; *minket* vezet az idő és örökkévalóság találkozó pontjához. Azt a kérdést, hogy vajjon az örökkévalóság elsőségét és túlsúlyát elismerjük-e, éppen *hozánk* intézi. *Minket* segít arra a belátásra, hogy meglássuk, hogy az elmulás és halál mögött az élet rejtőzködik. *Nekünk* nyitja meg a kilátást a győzelem, a tökéletesség felé, mely felé életünk törekszik.

Ugy-e milyen szegényes, dadogó szavak ezek a legnagyobb

dolgok kifejezésére? De ugye értjük, hogy Isten ígéje külön szabadságának meg kell lennie és a saját útján kell haladnia. Van saját forrása és folyása. Van fontossága a világban és a mi életünkben. Teremt és rombol, fölemel és megaláz, a maga erejével és a saját módja szerint. Nem engedi, hogy semmit hozzátegyenek, sem hogy belőle elvegyenek. Tehát az új ember gondolkodásának, beszédének és cselekvésének is újnak kell lennie. A régi embertől teljesen el kell válnunk. A két ember között ott áll a választófal: a Krisztus keresztje. Az új ember akkor él, ha a régi meghalt. Isten ígéje lehet olyan kicsi, mint a mustármag, de mégis megtartja a maga tulajdonságát minden más egyéssel szemben. Lehet, hogy keveset, szálanmasan keveset tudunk erről a bennünk levő új és örökkévaló emberről, de már tudjuk róla, hogy külön természete, saját joga van; egyetértés, megalkuvás, közvetítő a régi és új ember között bennünk nincs. „Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az.“ Ettől az új teremtéstől visszafelé, az életből a halálba hídak nem vezetnek. Az időnek kell örökkévalósággá lennie, mert az örökkévalóság sohasem lehet idő. A földnek kell megnyenyivé lennie, mert a menny sohasem lehet földi, még az idők végén sem. Isten Lelke mindenre képes. A halottakat élökké teheti; Ábrahámnak még a kövekből is támaszthat fiait. Csak egyre nem képes, hogy hűtlen legyen önmagához, hogy pusztá emberi szellemmé, gondolatá és érzelmmé változzék át. Szabad marad mindig és szabadon hagy minket is mindaddig, míg képesek nem leszünk arra, hogy szabadságunkban őt megragadjuk, őt, akinek teljes a szabadsága: „fű, ahová akar.“ Isten ígéje, ha szabadságát elveszítené és ha vele üzlethetnénk, megszűnnék Isten ígéje lenni. Tisztán, sőt szinte Istentől, Isten előtt a *Krisztusban* kell hirdetni és hallgatni. Így, vagy inkább sehogy.

Most jól megértjük a többit is, amit Pál alapígenkben magáról mond, mint aki Isten ígését hallotta és szeretné másoknak is tovább mondani.

Isten hatalmas kezével megragadta őt, bilincsek között vezette országról-országra, városról-városra a maga nevének megdicsőítésére, mint ahogy a régi idők királyai és hadvezérei tették alattvalóikkal. Semmi, semmi helye sincs az emberi dicsőkedésnek. Az isteni íge hirdetése nem emberi vállalkozás, melynél emberi tervezgetés, bizonykodás, siker és hasonló